

**ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI
KOMUNALNYMI GMINY RYCHLIKI ZA 2020 ROK**

Rychliki, marzec 2021

Zawartość

1. Wprowadzenie	3
1.1. Cel i podstawa prawna przygotowania analizy	3
1.2. Wyjaśnienie czym są odpady komunalne.....	3
2. System gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Rychliki.....	4
2.1. Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych.....	4
2.2. System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rychliki w 2020 roku	4
2.3. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania	5
2.4. Sposób postępowania z odpadami komunalnymi.....	5
2.5. Liczba mieszkańców Gminy Rychliki.....	7
2.6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.....	7
2.7. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odebranych z terenu gminy	7
2.8. Uzyskane poziomy recyklingu przez Gminę Rychliki w latach 2018-2019	8
2.8. Koszty poniesione za odbiór, transport i zagospodarowanie odpadami komunalnymi w 2020 roku	8
2.9. Przychody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym.....	9
2.10. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami	9
3. Podsumowanie	9

1. Wprowadzenie

1.1. Cel i podstawa prawna przygotowania analizy

Niniejszy dokument stanowi coroczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rychliki za 2020 rok. Obowiązek sporządzenia analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi wynika z art. 3 ust. 2 pkt 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. 2020 poz. 1439 z późn zm.), natomiast szczegółowy zakres analizy został określony w art. 9tb wspomnianej ustawy, zgodnie z którym niniejsza analiza obejmuje w szczególności:

- 1) możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- 2) potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- 3) koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwieniem odpadów komunalnych;
- 4) liczbę mieszkańców;
- 5) liczbę właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- 6) ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy;
- 7) ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi sporządzana jest w oparciu o dane z rocznego sprawozdania wójta z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, opracowywanego przez gminy na podstawie art. 9q ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, przedkładanego Marszałkowi Województwa oraz Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska. Dodatkowo przy sporządzaniu analizy oparto się o dane, jakie Urząd Gminy Rychliki otrzymał od podmiotu odbierającego odpady.

1.2. Wyjaśnienie czym są odpady komunalne

Za odpady komunalne uważa się odpady, które stanowią odpady związane z nieprzemysłową działalnością człowieka. Odpady te powstają w gospodarstwach domowych. Do odpadów komunalnych należy zaliczyć m.in.:

- odpady niesegregowane (zmieszane),
- papier,
- metale i tworzywa sztuczne,
- szkło,

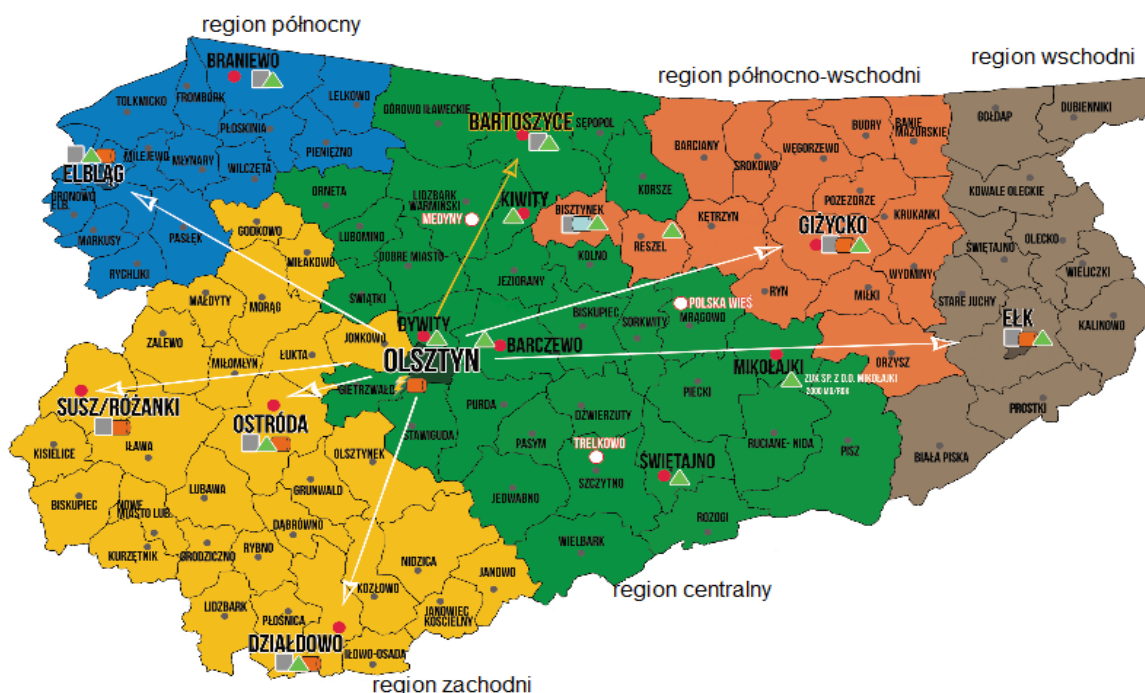
- bioodpady,
- popiół.

2. System gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Rychliki

2.1. Odbiór, transport i zagospodarowanie odpadów komunalnych

W okresie od 01 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku odpady komunalne z terenu Gminy Rychliki odbierała firma KOMA sp. z o.o. ul. Towarowa 20a, 10-417 Olsztyn. Umowa na odbiór, transport oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych została zawarta w dniu 13 grudnia 2019 roku na okres od 01 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2021 roku.

Odpady odebrane z nieruchomości leżących na terenie Gminy Rychliki były dostarczane do Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu, ul. Mazurska 2, 82-300 Elbląg. Zgodnie z założeniami Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2022 Gmina Rychliki należy do Regionu Północnego. Wspomniany Zakład Utylizacji Odpadów pełni funkcję regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

2.2. System gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Rychliki w 2020 roku

Od 2013 roku gmina objęła wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Obowiązujący system gospodarki odpadami komunalnymi polega na ponoszeniu przez mieszkańców comiesięcznej opłaty za gospodarowanie odpadami, której wysokość wynika z iloczynu miesięcznej stawki za gospodarowanie odpadami i ilości osób zamieszkujących daną nieruchomość.

2020 rok przyniósł ogromne zmiany w zakresie gospodarki odpadami. Od ubiegłego roku każdy mieszkaniec zobowiązany jest do selektywnej zbiórki odpadów. Dotychczas mieszkańcy mieli możliwość wyboru w jaki sposób będą zbierać odpady. Dodatkowo diametralny wzrost kosztów za wywóz odpadów spowodował podniesienie stawki od osoby za wywóz oraz zagospodarowanie odpadów komunalnych. Od lutego 2020 roku na terenie Gminy obowiązują poniższe stawki:

- 25 zł/osoba – w przypadku braku posiadania kompostownika,
- 23 zł/osoba – w przypadku kompostowania bioodpadów.

Wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami jest naliczana na podstawie złożonych przez mieszkańców deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami. Logicznym jest to, że wysokość jest obliczana na podstawie iloczynu osób zamieszkujących daną nieruchomość razy cena w złotych za osobę.

Na terenie Gminy Rychliki mieszkańcy mają możliwość pozbyć się odpadów komunalnych zarówno w workach na selektywną zbiórkę odpadów, które są zapewniane przez firmę odbierającą odpady jak i w pojemnikach zbiorowych, które występują w niektórych miejscowościach o następujących barwach oraz pojemnościach:

- tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe oraz metale zbierane są w pojemnikach koloru żółtego o pojemności 1100 litrów;
- szkło zbierane jest w pojemnikach koloru zielonego o pojemności 1100 litrów;
- papier i tektura zbierane są w pojemnikach koloru niebieskiego o pojemności 1100 litrów;
- odpady ulegające biodegradacji zbierane są w pojemnikach koloru brązowego o pojemności 1100 litrów;
- popiół zbierany jest w srebrnych metalowych pojemnikach o pojemności 1100 litrów.

2.3. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania

Na podstawie art. 9e wspomnianej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do przekazywania niesegregowanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania do regionalnej instalacji przetwarzania odpadów komunalnych.

Jak już wcześniej zostało wspomniane, Gmina Rychliki należy do Regionu Północnego. W związku z tym odpady komunalne odebrane z terenu Gminy Rychliki dostarczane są do Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu, ul. Mazurska 42, 82-300 Elbląg.

2.4. Sposób postępowania z odpadami komunalnymi

W 2020 roku na terenie Gminy Rychliki były odbierane następujące frakcje odpadów:

- odpady niesegregowane (zmieszane) – dwa razy w miesiącu,
- plastik (pojemnik/ worek żółty) – raz w miesiącu,
- papier (pojemnik/ worek niebieski) – raz w miesiącu,
- szkło (pojemnik/ worek zielony) – raz w miesiącu.

Odpady zmieszane i pozostałości po segregowaniu były przekazane do wspomnianej instalacji tj. ZUO w Elblągu wyłącznie przez podmioty uprawnione.

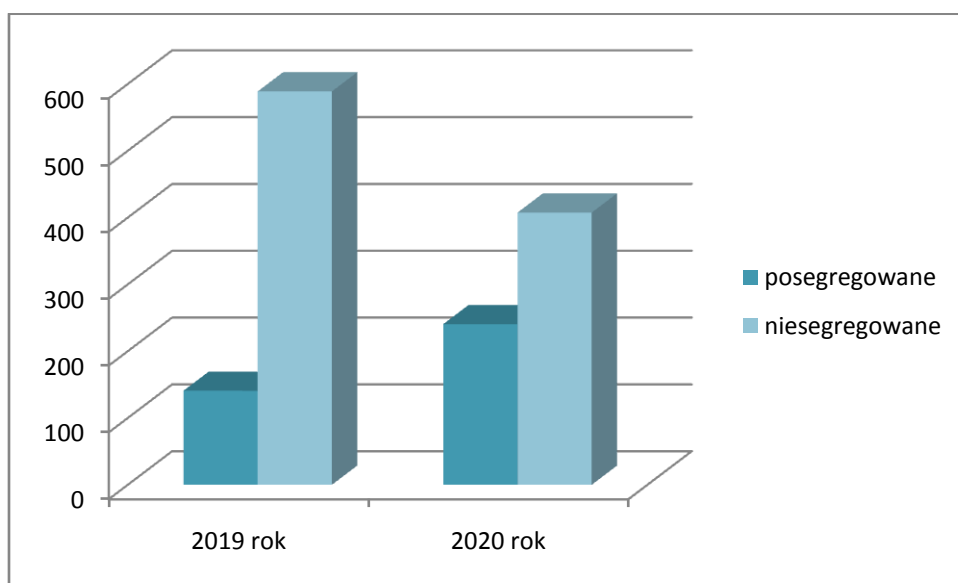
Wyżej wymienione odpady były odbierane od mieszkańców w pojemnikach lub w workach – w zależności od rodzaju zabudowy. W związku z obowiązkiem segregacji odpadów przez każdego mieszkańca Gmina zapewniła pojemniki zbiorowe na selektywną zbiórkę odpadów oraz firma KOMA dostarczała worki na posegregowane odpady wprost do gospodarstw domowych.

Niewykorzystane lub przeterminowane leki mieszkańcy mogli oddać do specjalnego pojemnika umieszczonego w aptece.

Ilość i rodzaj opadów odebranych z terenu gminy w 2020 roku:

Tabela 1. Rodzaj i ilość odebranych odpadów z terenu Gminy Rychliki

Kod odebranych komunalnych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów komunalnych	Łączna masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
200201	Odpady ulegające biodegradacji	6,14
200101	Papier i tektura	10,19
200102	Szkło	65,08
200139	Tworzywa sztuczne	92,00
200301	Niesegregowane	407,46
200307	Odpady wielkogabarytowe	21,92
200199	Popiół	45,16
RAZEM		647,95

Rysunek 1. Ilość odebranych odpadów komunalnych z terenu Gminy Rychliki w 2019 i 2020 roku (w Mg)

Dodatkowo od początku 2020 roku mieszkańcy Gminy Rychliki mają możliwość nieodpłatnego oddania odpadów do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Na PSZOK mieszkańcy mogą oddać odpady problemowe takie jak m.in.: żarówki, świetlówki, akumulatory, baterie, opony samochodowe, odpady budowlane czy odpady wielkogabarytowe. W 2020 roku mieszkańcy Gminy Rychliki na PSZOK oddali następujące odpady:

Fracja odpadów	Ilość oddanych odpadów [Mg]
Zmieszane odpady z budowy, remontów, demontażu i inne	13,12
Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i innych elementów wyposażenia	0,88
Odpady wielkogabarytowe	0,52
Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	0,14
Zużyte opony	0,04
RAZEM	14,70

2.5. Liczba mieszkańców Gminy Rychliki

Liczba mieszkańców zameldowanych na terenie Gminy Rychliki na dzień 31 grudnia 2020 roku to 3768 osób. Natomiast liczba osób zgłoszonych na podstawie złożonych deklaracji przez właścicieli nieruchomości o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami na dzień 31 grudnia 2020 roku to **2793** osób. Różnica pomiędzy liczbą osób zameldowanych, a zamieszkałych wynika m.in. z przebywaniem uczniów i studentów w bursach lub akademikach, wyjazdem mieszkańców za granicę w celach zarobkowych, wynajmu mieszkania w innej Gminie czy niedopełnieniem obowiązków mieszkańców w zakresie meldunku czy zgłoszenia osoby do systemu gospodarki odpadami.

2.6. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12

Według ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach od 01 lipca 2013 roku w gminach obowiązuje nowy system gospodarki odpadami. W związku z powyższym systemem tym zostały objęte nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy. Nowelizacja wspomnianej ustawy dopuszcza dobrowolność dla właściciela nieruchomości niezamieszkałej przyłączenia do systemu gospodarki odpadami.

2.7. Ilość zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania odebranych z terenu gminy

W 2019 roku masa odpadów powstałych po sortowaniu zmieszanych odpadów komunalnych odebranych i przekazanych do składowania wyniosła 57,530 Mg.

2.8. Uzyskane poziomy recyklingu przez Gminę Rychliki w latach 2018-2019

Na podstawie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, gminy są zobowiązane osiągać poziomy recyklingu za każdy rok.

Poziomy recyklingu wymagane oraz osiągnięte przez Gminę Rychliki w latach 2018-2019 przedstawione są w Tabeli 2.

POZIOM (w %)		2018	2019
recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła	WYMAGANY	30	40
	OSIĄGNIĘTY	29,21	32,90
recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych	WYMAGANY	50	60
	OSIĄGNIĘTY	145,05	0
ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania	WYMAGANY	40	40
	OSIĄGNIĘTY	10,61	17,38

W latach 2018-2019 Gmina Rychliki nie osiągnęła wszystkich wymaganych prawem poziomów. W związku z powyższym na Gminę Rychliki została nałożona kara pieniężna za nieosiągnięcie wymaganego w 2018 roku 30% poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości 295 złotych (*słownie: dwieście dziewięćdziesiąt pięć złotych 00/100*). W 2019 roku Gmina również osiągnęła wymaganych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów komunalnych w związku z czym przewidywana jest kara pieniężna za niespełnienie tych wymogów.

Nieuzyskanie powyższych poziomów wiąże się tym samym ze wzrostem odpadów niesegregowanych odebranych z terenu Gminy Rychliki, a tym samym wzrostem kosztów za odbiór, odzysk i unieszkodliwienie tychże odpadów.

2.8. Koszty poniesione za odbiór, transport i zagospodarowanie odpadami komunalnymi w 2020 roku

Koszty odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych w 2020 roku wyniosły w sumie: **590 916,00 zł** brutto. W tym:

- **369 790,43 zł** – KOMA,
- **221 125,57 zł** – ZUO.

2.9. Przychody z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnym

W 2020 roku przychody z tytułu gospodarki odpadami komunalnymi wyglądały następująco:

651 258,91 zł – wpłaty na zobowiązania bieżące
33 215,44 zł – wpłaty na zobowiązania zaległe
1 918,59 zł – odsetki
2 233,81 – koszty upomnienia

688 626,75 zł

Pomimo tego, że wynik osiągniętych przychodów w porównaniu z poprzednimi latami jest zadowalający, to należy pamiętać o tym, że nadal wielu podatników jest zadłużonych. Według rejestru zaległości na dzień 31 grudnia 2020 roku w opłacie za gospodarowanie odpadami zalega 443 podatników. Liczba ta obejmuje zarówno osoby, które zalegają z miesięczną opłatą jak i osoby, które uporczywie uchylają się od opłaty za odpady. Grupa osób, które permanentnie uchylają się od ponoszenia opłaty za odpady obejmuje 100 podatników.

2.10. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami

Gmina Rychliki widzi przede wszystkim potrzebę edukacji społeczności lokalnej w zakresie prawidłowej segregacji odpadów oraz ograniczenia produkowania odpadów „u źródła”. Uważamy, że edukacja społeczeństwa oraz jego świadomość o ważności procesu segregacji jest priorytetem. Dodatkowo zauważamy potrzebę zakupu pojemników na selektywną zbiórkę odpadów w miejscach publicznych.

3. Podsumowanie

Po dokonaniu analizy można stwierdzić, że system gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Rychliki działa w sposób prawidłowy i realizuje właściwie swoje obowiązki.

Mieszkańcy Gminy Rychliki niejednokrotnie otrzymali materiały edukujące, które zapewniają podstawową wiedzę w zakresie zasad prawidłowej segregacji odpadów. Niestety nie wszyscy mieszkańcy dostosowują się do powszechnego obowiązku selektywnej zbiórki odpadów. Dla Gminy Rychliki zależy na uświadomieniu mieszkańcom jak ważnym elementem selektywna zbiórka odpadów jest zarówno dla środowiska, gminy i ogólnego dobra. Gmina jest zmuszona do podejmowania działań naprawczych w zakresie selektywnej zbiórki odpadów, co może spowodować osiągnięcie wyższych poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia odpadów, uniknięcia kar oraz obniżenia kosztów za zagospodarowanie odpadów. Poza działaniami edukacyjnymi planowane są również kontrole segregacji odpadów w gospodarstwach domowych .

Na podstawie danych otrzymanych z Zakładu Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. w Elblągu wyliczono jaka ilość oddanych odpadów przypadła na jednego mieszkańca:

- średnia masa odpadów ogółem oddanych przez jednego mieszkańca objętego systemem w 2020 roku wyniosła ok. 237 kg/rok, co w przeliczeniu na miesiąc daje 19,77 kg,
- na jednego mieszkańca Gminy przypadło ok. 146 kg/rok niesegregowanych odpadów, co w przeliczeniu na miesiąc daje 12,15 kg,
- na jednego mieszkańca Gminy przypadło ok. 91 kg/rok segregowanych odpadów, co w przeliczeniu na miesiąc daje 7,61 kg.

Pomimo tego, że na terenie Gminy Rychliki nadal przeważają odpady niesegregowane, to należy wspomnieć, że zauważono pewną poprawę. W 2019 roku jeden mieszkaniec oddał około 16 kg niesegregowanych odpadów miesięcznie, w 2020 roku ilość ta zmniejszyła się do około 12 kg. Zauważalna jest również poprawa na lepsze w przypadku odpadów segregowanych – w 2019 roku jeden mieszkaniec oddał około 1,6 kg miesięcznie, natomiast w ubiegłym roku około 7,6 kg. Łatwo jest więc zauważyć, że każdy mieszkaniec zaczął oddawać mniej odpadów niesegregowanych, a więcej segregowanych.